

Uz sākumlapu>Nauda/naudas prasījumi>Maza apmēra prasības

Maza apmēra prasības

Polija

1 Īpaša neliela apmēra prasību procedūra

Polijas tiesību akti paredz vienkāršoto procedūru. To reglamentē Civilprocesa kodeksa (*kodeks postępowania cywilnego*) 5051. līdz 50514. pants. Vienkāršotā procedūra paredz pierādījumu iegūšanas un pārsūdzības procedūru racionalizēšanu un optimizēšanu, paātrinot un vienkāršojot tiesas procedūras un ieviešot stingrākas formālās prasības pusēm un uzliekot tām pienākumu rīkoties disciplinēti.

Polijas Civilprocesa kodekss ietver Eiropas procedūru maza apmēra prasībām. Procedūra tika ieviesta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. jūlija Regulu (EK) Nr. 861/2007, ar ko izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām, lai racionalizētu un vienkāršotu tiesvedību civillietās un komercietās. Regulu piemēro visās ES dalībvalstīs, izņemot Dāniju. Regula tika transponēta Polijas tiesībās ar Civilprocesa kodeksa 50521. līdz 50527a . pantu.

1.1 Procedūras darbības joma un prasību robežlielums

Vienkāršoto procedūru piemēro, izskatot šādas lietas, kas ir rajonu tiesu (*sądy rejonowe*) jurisdikcijā:

prasības par līgumiem, ja prasības summa nepārsniedz PLN 20 000, un prasības par galvojumiem vai kvalitātes garantijām, vai prasības par patēriņa preču neatbilstību patērētāja pirkuma līgumam, ja līguma priekšmeta vērtība nepārsniedz minēto summu;

prasības par mājokļa īres maksu, īrnieku veicamajiem maksājumiem un maksu par mājokļu kooperatīvā esoša mājokļa izmantošanu neatkarīgi no prasības summas.

Saskaņā ar Augstākās tiesas (*Sąd Najwyższy*) judikatūru prasības par pienākumu neizpildi vai neatbilstīgu izpildi izskata, piemērojot vienkāršoto procedūru, ja prasības vērtība nepārsniedz PLN 20 000. Ja prasītājs vēlas panākt tādas summas piedziņu, kas ir mazāka par PLN 20 000 un ir atlikusi summa no prasības, kura jau ir apmierināta tādā apmērā, kas pārsniedz PLN 20 000, arī šādu prasību izskata, piemērojot vienkāršoto procedūru. Vārdi "saskaņā ar līgumiem" nozīmē to, ka prasības, kas rodas nelikumīgu darbību rezultātā, no nelikumīgas iedzīvošanās vai īpašumtiesību esamības, kā arī no līdzīpašuma tiesībām vai tiesību kopības, vai citu īpašumtiesību esamības, kuru iegūšana vai īstenošana ir pamatojums pienākumam veikt maksājumus, nevar izskatīt, izmantojot vienkāršoto procedūru. Izmantojot šo procedūru, nevar izskatīt arī prasības, kas izriet no tiesībām, kuras nenosaka līgumi, un šādas tiesības ir vienpusēji akti, starpniecība bez pilnvarojuma, *legitima portio* un pienākumi, kas izriet no administratīva lēmuma vai tieši no tiesību aktu noteikumiem. Vienkāršoto procedūru var piemērot lietās, kurās iesaistītas fiziskas personas un juridiskas personas vai uzņēmumi, darbinieki un darba devēji. Procedūras kā tādas piemērošana nav ierobežota uzņēmuma veida dēļ. Tas nozīmē, ka vienkāršoto procedūru var piemērot, lai izskatītu ar personālu saistītās vai saimnieciskās lietas.

Eiropas procedūra maza apmēra prasībām ir rajonu tiesu un apgabaltiesu (*sądy okręgowe*) jurisdikcijā, kā arī tiesas izpildītāju kompetencē atbilstīgi teritoriālajai jurisdikcijai, kā noteikts Civilprocesa kodeksā (Civilprocesa kodeksa 16. pants, skatīt saistībā ar Civilprocesa kodeksa 17. un 50522. pantu). Saskaņā ar iepriekš minēto regulu maza apmēra prasības ir prasības civillietās un komercietās (tostarp patērētāju aizsardzības lietās), kā arī lietās, kurās prasības summa, ņemot vērā procentus un izdevumus, nepārsniedz EUR 2000 (laikā, kad prasības veidlapa ir saņemta tiesā ar atbilstīgu jurisdikciju).

1.2 Procedūras piemērošana

Saskaņā ar 5053. pantu jebkuru procedūru kopumu, ko paredz vienkāršotā procedūra, var piemērot tikai vienai prasībai. Vairākas prasības var apvienot vienā prasībā tikai tad, ja tās izriet no viena un tā paša līguma vai viena un tā paša veida līgumiem. Ja vairākas prasības nelikumīgi apvieno vienā prasībā, pēc nesekmīgiem centieniem labot šo formālo pārkāpumu tiesas priekšsēdētājs uzdod atgriezt prasību saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 1301. pantu. Ja prasītājs ierosina lietu par daļēju prasību, lietu izskata saskaņā ar vienkāršoto procedūru, ja šī procedūra būtu piemērota prasībai kopumā, kas izriet no faktiem, kurus darījis zināms prasītājs. Piemērojot vienkāršoto procedūru, prasības nevar mainīt. Ir atļauts iesniegt pretprasības un cita veida prasības, ja prasības var izskatīt saskaņā ar vienkāršoto procedūru. Primārā intervence, sekundārā intervence, trešo pušu paziņojumi un pušu maiņa nav atļauta. Lietas izskata saskaņā ar vienkāršoto procedūru neatkarīgi no pušu gribas, un tas nozīmē, ka šī procedūra ir obligāta.

1.3 Veidlapas

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksu (5052. pantu skatīt saistībā ar 125. panta 2. punktu) visi dokumenti, tostarp prasības, aizstāvības paziņojumi, lūgumi atlikt aizmuguriskus spriedumus vai paziņojumi par pierādījumiem, kurus iesniedz vienkāršotās procedūras ietvaros, jāiesniedz, izmantojot oficiālas veidlapas. Oficiālās veidlapas ir pieejamas pašvaldību iestādēs, tiesu sekretariātos, kā arī Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē (<http://bip.ms.gov.pl/pl/formularze>). Ja attiecīgā veidlapa netiek izmantota, to uzskata par formālu neatbilstību.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa vispārējiem noteikumiem (tā 130. pants), ja dokuments, kas jāiesniedz, izmantojot oficiālu veidlapu, ir iesniegts citā veidā vai ja to nevar apstrādāt, jo nav izpildīti citi formāli noteikumi, tiesas priekšsēdētājs pieprasa pusei novērst neatbilstības vienas nedēļas laikā un atgriezt šo dokumentu attiecīgajai pusei. Pieprasījumā novērst neatbilstības būtu jānorāda visas dokumentā konstatētās neatbilstības. Ja puse noteiktajā termiņā nenovērs neatbilstības vai ja atkārtoti tiek iesniegts neatbilstīgs dokuments, tiesas priekšsēdētājs uzdod atgriezt attiecīgo dokumentu.

Saskaņā ar Eiropas procedūru maza apmēra prasībām ir pieejamas četras standarta veidlapas, kas pievienotas minētajai regulai kā pielikumi. Šīs veidlapas ir šādas: prasības pieteikuma veidlapa; veidlapa, ko tiesa izmanto, lai pieprasītu papildināt vai labot prasības pieteikuma veidlapu; atbildes veidlapa; apliecinājums par Eiropas procedūrās maza apmēra prasībām pieņemtiem spriedumiem.

1.4 Advokāta palīdzība

Vienkāršotajā procedūrā piemēro pierādījumu koncentrācijas principu. Tiesa neņem vērā pušu apsvērumus un liecības, kā arī iespējamus pierādījumus, kurus tās iesniedz pēc prasības pieteikuma, pretprasības vai lūguma atlikt aizmugurisko spriedumu iesniegšanas vai pēc pirmās sesijas, kas paredzēta uzklaušanās, beigām (preventīvā sistēma), ja vien puse nepierāda, ka minētos apsvērumus, liecības un pierādījumus nevarēja vai nevaradzēja iesniegt agrāk (pēc tiesneša ieskatiem). Šādu nosacījumu piemēro, lai vienkāršoto procedūru varētu īstenot ātrāk. Ja tiesa secina, ka nav iespējams vai ir ļoti sarežģīti precīzi noteikt prasības summu, tā var spriedumā noteikt atbilstīgu summu pēc saviem ieskatiem, ņemot vērā visus faktus lietā. Ja tiesa secina, ka lieta ir īpaši sarežģīta vai ka tās izskatīšanai ir vajadzīga īpaša zināšanas, lietu izskata parastā procedūrā. Tiesa var pieaicināt lieciniekus vai citas personas tādā veidā, kādu tā uzskata par piemērotāko, lai pēc iespējas samazinātu vienkāršotās procedūras izmaksas. Lai paātrinātu vienkāršoto procedūru, ekspertu atzinumus nepieņem (5056. pants). Lai paātrinātu vienkāršoto procedūru, ekspertu atzinumus nepieņem (Civilprocesa kodeksa 5056 . pants).

1.5 Pierādījumu iegūšanai piemērojamie noteikumi

Vienkāršotajā procedūrā piemēro pierādījumu koncentrācijas principu. Tiesa neņem vērā pušu apsvērumus un liecības, kā arī iespējamus pierādījumus, kurus tās iesniedz pēc prasības pieteikuma, pretprasības vai lūguma atlikt aizmugurisko spriedumu iesniegšanas vai pēc pirmās sesijas, kas paredzēta uzklaušanās, beigām (preventīvā sistēma), ja vien puse nepierāda, ka minētos apsvērumus, liecības un pierādījumus nevarēja vai nevarēja iesniegt agrāk (pēc tiesneša ieskatiem). Šādu nosacījumu piemēro, lai vienkāršoto procedūru varētu īstenot ātrāk. Ja tiesa secina, ka nav iespējams vai ir ļoti sarežģīti precīzi noteikt prasības summu, tā var spriedumā noteikt atbilstīgu summu pēc saviem ieskatiem, ņemot vērā visus faktus lietā. Ja tiesa secina, ka lieta ir īpaši sarežģīta vai ka tās izskatīšanai ir vajadzīgas īpašas zināšanas, lietu izskata parastā procedūrā. Tiesa var pieaicināt lieciniekus vai citas personas tādā veidā, kādu tā uzskata par piemērotāko, lai pēc iespējas samazinātu vienkāršotās procedūras izmaksas. Lai paātrinātu vienkāršoto procedūru, ekspertu atzinumus nepieņem (5056. pants).

1.6 Rakstiska procedūra

Parasti vienkāršotā procedūrā ir rakstiska procedūra. Lielāko daļu iesniegumu puses iesniedz, izmantojot īpašas oficiālas veidlapas. Taču vienkāršotajā procedūrā iesniegumus var iesniegt arī mutiski. Puse var pieprasīt, lai nekavējoties pēc sprieduma pieņemšanas tiktu izklāstīts sprieduma pamatojums (5058. pants). Puse, kas piedalās sesijā, kuras laikā pieņem spriedumu, var atteikties no savām tiesībām pārsūdzēt spriedumu, pēc sprieduma pieņemšanas iesniedzot attiecīgu paziņojumu. Ja visas attiecīgās puses atsakās no pārsūdzības tiesībām, spriedums kļūst galīgs un saistošs.

Eiropas procedūra maza apmēra prasībām ir rakstiska procedūra (125. panta 2. punktu skatīt saistībā ar Civilprocesa kodeksa 50521. pantu).

1.7 Sprieduma saturs

Ja tiesa secina, ka lieta ir īpaši sarežģīta vai ka tās izskatīšanai ir vajadzīgas īpašas zināšanas, tad saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 5057. pantu šī tiesa var šo lietu izskatīt, piemērojot parasto procedūru. Šādā gadījumā nav jāmaksā papildu maksa. Lietu izskata tā tiesa, kurā notikusi sākotnējā uzklaušanās, piemērojot atbilstīgu procedūru, kas nav vienkāršotā procedūra. Saskaņā ar 5057. pantu uzklaušanās laikā būtu jāpieņem tiesas lēmums, un šo lēmumu nevar pārsūdzēt.

1.8 Izmaksu kompensācija

Īstenojot vienkāršoto procedūru, prasītājiem ir jāmaksā nodeva par prasības pieteikuma iesniegšanu, tāpat kā tas ir parastās procedūras gadījumā. Taču nodevas par prasības pieteikumu iesniegšanu vienkāršotajā procedūrā reglamentē citi noteikumi, proti, 2005. gada 28. jūlija Likuma par tiesas nodevām (civillietās) 28. pants. Šajā pantā paredzēta vienotas likmes nodeva atkarībā no prasības summas vai lūguma priekšmeta. Nodevas nosaka šādā apmērā:

ja prasības summa ir mazāka par PLN 2000, nodeva ir PLN 30;

ja prasības summa ir PLN 2000–5000, nodeva ir PLN 100;

ja prasības summa ir PLN 5000–7500, nodeva ir PLN 250;

ja prasības summa ir lielāka par PLN 7500, nodeva ir PLN 300.

Īstenojot vienkāršoto procedūru, izmaksas sadala starp pusēm saskaņā ar vispārējiem noteikumiem, kas izklāstīti Civilprocesa kodeksa 98.–110. pantā.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 98. pantu tiesā zaudējusi puse pēc pieprasījuma atmaksā otrai pusei izdevumus, kas saistīti ar tiesību īstenošanu un aizstāvību. Tiesa nosaka izmaksas katrā spriedumā, noslēdzot lietu katrā konkrētajā gadījumā.

1.9 Iespēja iesniegt pārsūdzību

Spriedumus, kas pieņemti saskaņā ar Regulu, var pārsūdzēt apelācijas tiesā. Ja spriedumu pieņēmusi rajona tiesa, apelācijas sūdzību ar šīs tiesas starpniecību iesniedz apgabaltiesā, savukārt tad, ja spriedumu pieņēmusi apgabaltiesa, apelācijas sūdzību ar šīs tiesas starpniecību iesniedz apelācijas tiesā (*sąd apelacyjny*) (Civilprocesa kodeksa 367. un 369. pants, skatīt saistībā ar tā 50526. un 50527. pantu).

Ja ir izpildīti Regulas 7. panta 3. punktā izklāstītie nosacījumi, tiesa pieņem aizmugurisku spriedumu. Atbildētājs var pārsūdzēt aizmugurisku spriedumu tiesā, kas pieņēmusi spriedumu. Ja tiesas iznākums ir nelabvēlīgs, prasītājs var pārsūdzēt spriedumu saskaņā ar vispārējiem noteikumiem (Civilprocesa kodeksa 339. panta 1. punkts, 342. pants un 344. panta 1. punkts).

Lapa atjaunināta: 11/03/2022

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.